

tegenstelling tusschen God en het schepsel en van het volstreckte „neen“. In plaats van de analogie tusschen God en Zijn schepsel treedt de negatie. God is de gansch Andere.

De objectivistische kleur is slechts schijn en onthult zich ten slotte als subjectivisme. Door de dialectische theologie gaat „der alte Gluthauch alter Reformationsleidenschaft“ in de hoon voor alle immanentie-droomen ⁴²⁾, maar slechts onvoldoende analyse kan de verbanden met de immanente „Theologie des Luthertums“ voorbijzien. De subjectieve spanningen en de „terrores“ van Luther hangen ten nauwste samen met den blinden sprong, het waagstuk en met de onderwerping aan wat voor den natuurlijken mensch een volstreckte paradox is. Het is alles de openbaring van één en dezelfde tragiek: transcendentie, grens, spanning, paradox, het conflict van den Rechter met den door de erfzonde volkomen verduisterden mensch. Het is een theologie zonder rust, een theologie der daemonieën: erfzonde, de rechterlijke „Leidenschaft“ Gods en de „Abgrund in Gott“.

Barth — Kierkegaard.

Hier is niets meer overgebleven van de objectieve gehoorzaamheid tegenover objectieve autoriteit ⁴³⁾. Hier ziet men niet meer de objectief-ambtelijke autoriteit, die onafhankelijk is van den menschelijken ambtsdrager en dus niet meer de autoriteit van de apostolische successie en den zegen van het opus operatum. Wel is er ook bij Barth in schijn plaats voor objectieve gehoorzaamheid, maar direct wordt de grens zichtbaar daar „wo die objektive Autorität das eigentliche Gesicht des opus operatum anzunehmen beginnt“. Hier ligt de kloof tusschen Barth en het Roomsch-Katholicisme. De kerk blijft bij Barth „hoorende kerk“. Ze blijft bevangen in de correlatie, die altijd weer drijft in het subjectivistische spoor. Daartegenover wordt deze correlatie doorbroken in de Roomsche autoriteitsleer en de ware Goddelijke autoriteit gered in het ambt.

*
* *

Er ligt in Przywara's analyse van het modern Protestantisme iets buitengewoon suggestiefs. De gebreken van alle protestantische theologen: Schleiermacher, Herrmann, Otto, Heim, Troeltsch, Rade, Barth e. a. schijnen met àl de spanningen van hun theologie te kunnen worden teruggeloid tot en verklaard uit de ééne grondfout der Reformatie. Alle objectivisme, elke „Wende zum Objekt“,